

Nastavni materijal 3B

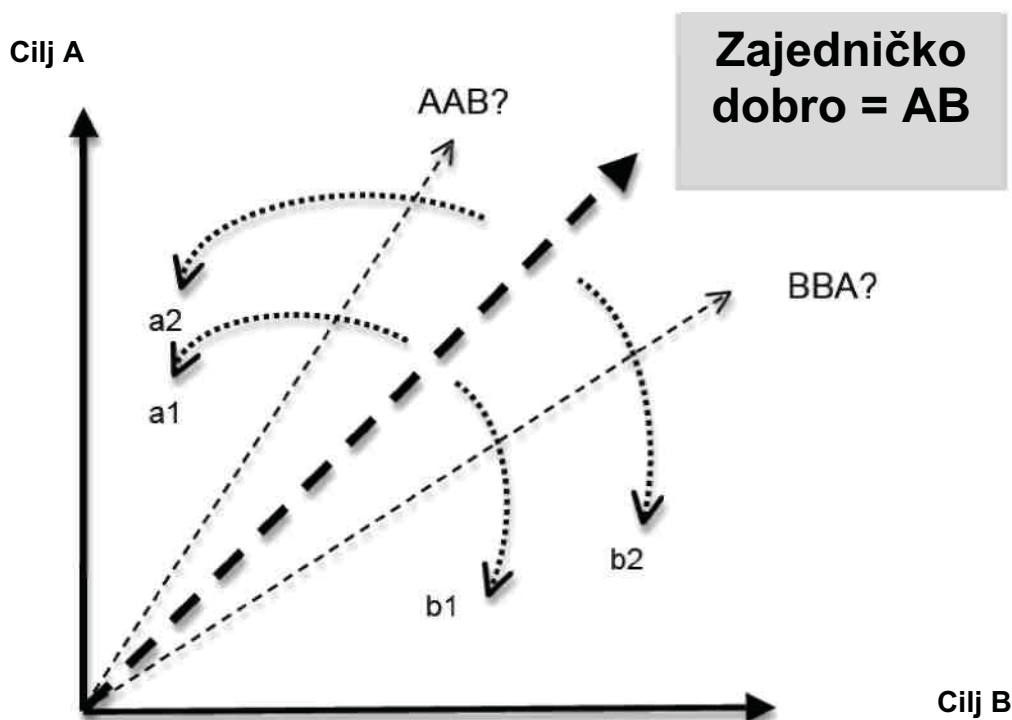
Lekcija: Što je zajedničko dobro?

Ova koncepcija daje osnovne smjernice za analizu. Nastavnik bi trebao prilagoditi predavanje potrebama svojih učenika za učenjem u kontekstu nastavne jedinice.

U demokracijama se podrazumijeva da nitko ne zna sa sigurnošću što je zajedničko dobro pa stoga moramo zajedno odlučiti što smatramo da je najbolje za našu zajednicu. U diktaturama je režim taj koji odlučuje što je zajedničko dobro – to je jedna od velikih razlika između demokracije i diktature.¹²

Svatko može, i zaista sudjeluje u ovoj trajnoj raspravi: političke stranke, interesne skupine, mediji, političari i građani pojedinci. U biti, u tome je i bit sudjelovanja u demokraciji – raspravljati i konačno odlučiti što je najbolje za tvoju zemlju (ili svijet u cjelini) i kako se to može ostvariti.

Ova nastavna cjelina je zamišljena kao jako pojednostavljeni model postupka donošenja odluka. Započeli smo predlaganjem svojih ideja o zajedničkom dobru – ako razmišljate o svojim prioritetima u ulozi osobe na čelu zemlje, razmišljate o zajedničkom dobru. Sada ste usred procesa formiranja stranaka.

U sljedećoj lekciji, međusobno ćete pregovarati o tome možete li ostvariti većinu koja će definirati zajedničko dobro – za sadašnjost.

Ovaj dijagram prikazuje što se događa u takvom postupku donošenja odluka. Pretpostavimo da se raspravlja o dva osnovna cilja, cilju A i cilju B (to se može povezati s konkretnim ciljevima koje su stranke predstavile). Tri crtkane strelice prikazuju konačna opredjeljenja koja stranke zagovaraju – neke žele dati prednost cilju A (varijanta AAB), druge cilju B (varijanta BBA). To su različite ideje o kojima treba razgovarati. Svaka stranka zastupa određeni program koji podržava neke grupne interese u društvu i nudi da uzme u obzir i interese druge strane.

Stranke stoga pokušavaju utjecati na donošenje odluka u njihovom smjeru – a1 i a2 u prilog cilju AAB, s time da stranke b1 i b2 vuku u suprotnom smjeru (BBA).

Koja je opcija najbolja kada je riječ o zajedničkom dobru : AAB ili BBA? Ili je to možda ravnoteža prema sredini: AB? Odluka se mora donijeti. Stranke pregovaraju i pokušavaju naći kompromis oko kojeg će se složiti i podržati ga. U demokracijama, kompromis je cijena koju plaćamo za moć. Moć odlučivanja pripada većini. Manjina, ili pojedinci, mogu utjecati na odluku valjanim zaključivanjem.

Tako donijete odluke su trajno predmetom kritičkog preispitivanja. Odluka možda u nekom trenutku ne služi zajedničkom dobru. Uvjeti se mogu promijeniti. Većina se može promijeniti. Dobrim zaključivanjem se većinu može uvjeriti da treba mijenjati mišljenje. Demokratska zajednica je zajednica koja uči.

Dodatak (ovaj se dio može ponuditi kao zasebna cjelina)

Na koji način je sve ovo povezano s ključnim pojmovima ove jedinice - pojmom **različitosti** i pojmom **pluralizma**?

Ostvarujući svoju slobodu razmišljanja i izražavanja, građani - pojedinci stvaraju jako **širok** spektar individualnih stavova o tome što je najbolje za njihovu zemlju. Građani koji su zainteresirani za ostvarivanje svojih ciljeva u praksi organiziraju i priključuju se organizacijama kao što su stranke, interesne skupine, i sl. To je organizirani **pluralizam** (vidi a1, a2, b1, b2 in dijagramu).

Pluralizam promiče takmičenje za stjecanje moći i političkog utjecaja. Odluka traži da se nekim ciljevima i interesima dâ prednost, dok se drugi odbacuju. Ponekad je potreban kompromis da bi se ostvarila potrebna većina.

Građani koji ne sudjeluju u ovoj igri glasnog i jasnog artikuliranja svojih interesa i stajališta smatrat će se isključenima. Interes sviju je sudjelovati u demokraciji.